

HEINOLAN KAUPUNGIN ARVIOINTIKERTOMUS 2014

Tarkastuslautakunta
13.5.2015

Sisällysluettelo

KESKEISIMMÄT HAVAINNOT	2
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	4
EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUKSIEN KESKEISTEN ASIOIDEN JÄLKISEURANTA	6
VUODEN 2014 ARVIOINTI	6
<i>STRATEGIA v. 2020 (kv 26.8.2013 §94)</i>	<i>6</i>
<i>Talousarvion tavoiteasetanta.....</i>	<i>7</i>
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	7
TULOSALUEIDEN JA TOIMIELIMIEN SITOVAT TAVOITTEET, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA MUUT HAVAINNOT	8
Keskusvaalilautakunta.....	9
Tarkastuslautakunta.....	9
<i>KONSERNIHALLINTO</i>	<i>9</i>
Kaupunginhallitus	9
<i>SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI</i>	<i>11</i>
Sosiaali- ja terveyslautakunta	11
<i>SIVISTYSTOIMI</i>	<i>12</i>
Sivistyslautakunta	12
Liikunta- ja kulttuurilautakunta.....	14
<i>TEKNINEN TOIMI</i>	<i>15</i>
Tekninen lautakunta	15
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	16
<i>INVESTOINNIT.....</i>	<i>17</i>
KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA TALOUDEN TASAPAINOTUKSEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	18
TARKASTUSLAUTAKUNNAN MUISTOKIRJOITUS TIMO IHAMÄELLE	18
TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE.....	19
ALLEKIRJOITUKSET	20

KESKEISIMMÄT HAVAINNOT

Talous

Heinolalla on ollut kuusi perättäistä taloudellisesti vahvaa vuotta, ja kaupunkimme taloudellista tilaa voi luonnehtia tasapainoiseksi. Vuoden 2014 talousarvion tavoite asetettiin 0,9 M€ ylijäämäiseksi. Ylijäämää syntyi kuitenkin reilusti enemmän, yhteensä 4,5 M€. Poikkeuksellisen hyvä tulos selittyi energiarahaston hyvällä tuotolla sekä toimintakulujen alittumisella.

Budjetoidut palkkamenot alittuivat 3,5 M€. Verrattaessa palkkamenojen toteumaa vuoteen 2013 säästöä syntyi tilikausien välillä 1,0 M€. Heinolan verotulot kasvoivat edellisvuodesta 1,5 %. Energiarahaston budjetoitu nettotuotto ylittyi 1,1M€, koko tuoton ollessa 3,3 M€.

Toimintatuotot / toimintakulut (%) nousi 0,3 yksikköä ollen 16,4 %, joten toiminnan kuluja pystyttiin kattamaan edellistä vuotta paremmin palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla ynnä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Vuosikate / poistot (%) oli 184,7 % vahvistuen vuoden takaisesta 37 %. Tulorahoitus siis kattoi poistot.

Omavaraisuusaste nousi hieman ollen 65,7% ja suhteellinen velkaantuminen (48,1%). Kertynyt asukaskohmainen ylijäämä kasvoi 904 euroon, mikä on kuitenkin noin 30 % vähemmän kuin kunnilla keskimäärin. Lainakanta per asukas laski 2308 euroon, vähennystä edelliseen vuoteen oli 83 euroa.

Investoinnit painoutuivat talonrakennuksen ja kunnallistekniikan hankkeisiin. Budjetoiduista investointeista toteutui 4,1 M€, 29 % jäi käyttämättä. Kaupungissa on yleisesti jäänyt toteutumatta useita investointeja, jotka tulevat kuitenkin lähivuosina tehtäviksi.

Investoinnit ovat jatkaneet kasautumistaan ja seurauksena on investointisuma, jonka myötä kaupunki velkaantuu huomattavasti lisää ja taloudellinen tila voi heiketä hyvinkin nopeasti nykyisistä hyvistä näkymistä. Investointeja tulisi tehdä jatkuvasti, ja mm. korjausrakentamisen osalta toimenpiteiden ei pidä antaa odottaa rakennusten kunnan heikkenemistä entisestään.

Tilinpäätöksen perusteella Heinolan taloudellinen tulevaisuus näyttää tyydyttävältä. Lähitulevaisuuden suurin uhka on toteutumattomien investointien kasautuminen. Samanaikaisesti tulee varautua valtion talouden säästötoimenpiteisiin, jotka eivät todennäköisesti kohtele kuntia helläkäteisesti.

Asukasluku

Vuoden alussa Heinolan väkiluku oli 19 984 asukasta, ja vuoden lopussa 19 712. Väkiluvun väheneminen jatkoi kasvuaan, muuttotappiota oli 272, mikä on 200 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuotena. Yhdistetyn Heinolan asukasluku on viimeisten 20 vuoden aikana vähentynyt noin 2 000 asukkaalla, joten asukasluku on ollut jo pitkään laskusuunnassa.

Henkilöstö

Kaupungin henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2014 oli 1365. Luku kasvoi 8 henkilöllä edellisestä vuodesta. Henkilöstömäärä on pysynyt lähes muuttumattomana usean vuoden ajan siitä huolimatta, että Heinolan väkiluku jatkaa laskemistaan. Tarkastuslautakunta suhtautuu edelleenkin henkilöstömäärään erittäin kriittisesti. Heinolan kaupungin eläköitymisbuumin (tulevat 1-5 vuotta) hallinnan onnistumisella tulee olemaan

suuri taloudellinen vaikutus ja tilanteen haltuun ottaminen edellyttää linjapäätöksiä uusrekrytointitilanteisiin ja tiukkaa seurantaa ja seurannan vastuuttamista henkilöstöjohtajalle.

Henkilöstön keski-ikä oli 46,9 vuotta, mikä on hieman kunta-alan keski-ikää suurempi. Verrattaessa keski-ikää vuodentakaiseen on keski-ikä hieman nuorentunut. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 78,4 %, mikä myös on hieman kunta-alan keskitason yläpuolella. Palvelussuhteen päättävälle eläkkeelle jäätiin keskimäärin 62,8 vuotiaana ja vanhuuseläkkeelle keskimäärin 63,7 vuotiaana. Vuonna 2014 toteutetussa työhyvinvointi-kyse-lyssä 25 % vakituisista työntekijöistä uskoi jatkavan työssä vielä 63 ikävuoden jälkeen kun taas 17 % vastaa-jista oli päinvastaista mieltä.

Tehdyn työn suhteellinen osuus palkallisesta vuosityöajasta laski hieman ollen 12,4 % (2013: 13,9%). Terveys-perusteiset poissaolot pysyivät vuoden 2013 tasossa ollen 12,8 pv/hlö (2013: 12,6 pv/hlö), kun kunta-alalla keskimäärin luku on 16,7. Yleishallinnolle asetettiin sitovaksi tavoitteeksi 10 % terveysperusteisten poissa-olojen vähentäminen organisaatiotasoisesti. Tavoite ei toteutunut. Henkilöstöjohtamisen kehittäminen ja esimiesten osaamisen varmistaminen ovat asioita, joilla on vaikutusta henkilöstön jaksamiseen.

Elinkeinoasiat

Heinolan kaupungin yhteistyö elinkeinoasioissa Lakes Oy:n kanssa päättyi vuoden 2012 lopussa. Heinolassa tehtiin päätös hoitaa elinkeinoasioita itsenäisesti. Kaupunginhallitus perusti 18.3.2013 elinkeinotoimikunnan ja nimesi henkilöt sekä toimikunnan tehtävät. Elinkeinotoimikunnan toimikausi päättyi 31.12.2014.

Elinkeinotoimen vahvistamiseksi kaupunginvaltuusto perusti päätöksellään 26.5.2014 suoraan kaupungin-johtajan alaisena toimivan, elinkeinopalveluista vastaavan elinkeinojohtajan viran 1.10.2014 lukien. Kaupun-ghallitus valitsi elinkeinotoimenjohtajan virkaan 17.11.2014 DI Heikki Mäkilän.

Tarkastuslautakunta kuuli elinkeinotoimikunnan puheenjohtajaa helmikuussa 2015 ja kaupunginhallituksen puheenjohtajaa maaliskuussa 2015 saadakseen kokonaiskuvan elinkeinotoimikunnan työskentelystä ja saa-vutetuista tuloksista. Keskeisin elinkeinotoimikunnan tehtävä oli laatia elinkeinostrategia. Sitä ei kuitenkaan elinkeinotoimikunnan työskentelyaikana tuotu kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Lastensuojelu

Kaupungin panostus lastensuojelun ennaltaehkäiseviin toimintoihin näyttäisi olleen onnistunut ja hyvä rat-kaisu. Lastensuojelun osalta huostaanottoja on määrällisesti saatu alemmaksi ja samalla myös kustannukset jatkoivat positiivista laskusuuntaa.

Sote-uudistus

Sote-uudistusta valmisteltiin myös Heinolassa vuoden aikana aktiivisesti. Erilaisiin työryhmiin ja valmisteluihin käytettiin aikaa useita satoja työtunteja. Vaikka ratkaisu uudistamisesta jäi uuden eduskunnan tehtäväksi, ei valmistelutyön voida katsoa olleen turhaa. Työtä jatketaan edelleen, jotta uudistuksessa huomioon otet-tavat asiat ovat kaupungissa mahdollisimman hyvin etukäteen valmisteltu.

Työttömyys

Pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi, myös Heinolassa. Toimenpiteiden vahvistamiseksi kaupunkiin palkat-tiin työllisyyskoordinaattori, jonka tehtävänä on koordinoida kaupungin työllistämistoimenpiteitä.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vuosittain tapahtuva arviointi

Valtuuston valtuustokaudelleen valitseman tarkastuslautakunnan tehtävät on säädetty kuntalaissa (§71). Tarkastuslautakunta antaa kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen siitä, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Samassa yhteydessä tarkastuslautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja mahdollisen toimenpideohjelman riittävyttä, jos kunnan ta- seessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunnan 2013-2016 kokoonpano

Varsinainen jäsen

Juuso Seppälä, puheenjohtaja 16.2.2015 saakka

Pertti Ikonen, jäsen 16.2.2015 saakka, puheenjohtaja 17.2.2015 alkaen

Harri Kerijoki, varapuheenjohtaja

Liisa Aalto

Seppo Hokkanen, 23.3.2015 alkaen

Aura Laento

Virpi Saarenpää

Hannu Viitanen

Sanna Salminen, sihteeri

Varajäsen

Markku Ojala

Reijo Pöyry

Mirkka Helenius

Oiva Hyyryläinen

Kaisa Koivunoro 8.12.2014 saakka

Riikka Rovio 9.12.2014 alkaen

Ulla Vihtilä

Ville Nissinen

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimii tarkastuslautakunnan puheenjohtaja.

Tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan toiminta

Heinolan kaupungin tarkastussääntö toimii ulkoisen valvonnan johtosääntönä. Kaupunginvaltuusto on valinnut kokouksessaan 4.3.2012 § 30 toimikaudelle 2013-2018 tilintarkastajaksi JHTT-yhteisö BDO Audiator Oy:n.

Tarkastuslautakunta 2013-2016 antaa toimikautensa toisen arviointikertomuksen vuodesta 2014. Kaupunginvaltuusto käsittelee sen kokouksessaan 25.5.2015. Esitettävä arviointi perustuu kaupunginhallituksen ti-linpäätökseen, tarkastuslautakunnan käytössä olleeseen muuhun tietoaaineistoon sekä viranhaltijoiden kuu-lemiseen.

Tarkastuslautakunta on laatinut koko toimintakaudelleen arviointisuunnitelman, joka tarkentuu edelleen vuosikohtaiseksi työohjelmaksi. Työohjelmassa esitetään ne tehtäväalueet, jotka otetaan syvällisemmän ar- vioinnin kohteeksi. Työohjelmaa päivitetään vuoden kuluessa, mikäli esiin tulee asiakokonaisuuksia, joihin tarkastuslautakunta katsoo olevan aiheellista syventyä tarkemmin.

Vuoden 2014 arviointityön tärkeimmiksi aiheiksi on nostettu kaupungin talous, henkilöstö, elinkeinoasiat, lastensuojelu, sote-uudistus ja työttömyys.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut pääsääntöisesti kerran kuukaudessa ja kuullut jokaisessa kokoukses- saan yhtä tai useampaa virkahenkilöä tai luottamusmiestä. Lisäksi tarkastuslautakunta suoritti 16.1.2015 tu- tustumispäivän kaupungin eri kohteisiin. Päivän aikana tutustuttiin terveyskeskuksen, Lyseonmäen koulun (yläaste) sekä jätevedenpuhdistamon toimintaan.

Kuulemiset		Aihe
05/2014	Kiinteistöpäällikkö Ilpo Hyytiä Ympäristöinsinööri Jukka Inkilä Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö Mirja Sinkkonen	Kaupungin kiinteistöihin liittyvät asiat Ympäristötoimeen liittyvät asiat Kaupungin ruoka- ja siivouspalveluihin liittyvät asiat
06/2014	Suunnitteluarkkitehti Ritva-Maija Kuuskoski Kaavoituspäällikkö Marko Luukkonen	Kaavoitukseen liittyvät asiat
08/2014	Vesihuoltoinsinööri Kalle Maaranen Rakennuspäällikkö Ari Matteinen Katumestari Jari Hämäläinen	Vesihuoltolaitoksen toiminta ja vesihuoltoverkostoon liittyvät asiat Katuverkostoon liittyvät asiat
09/2014	Teknisen toimen johtaja Tapio Pesonen Teknisen lautakunnan puheenjohtaja Tapio Väli-Torala	Tekniseen toimeen liittyvät asiat
10/2014	Kirjastotoimenjohtaja Liisa Häyrynen Nuorisotoimenjohtaja Heli Warty	Kirjastotoimeen liittyvät asiat Nuorisotoimeen liittyvät asiat
11/2014	Kaupunginjohtaja Jussi Teittinen Koulutusjohtaja Johannes Rinkinen	Kaupunkiin liittyvät asiat Opetus- ja koulutoimeen liittyvät asiat
12/2014	Sosiaalipalvelujohtaja Päivi Nykänen Vanhus- ja hoitopalvelujohtaja Riitta West	Sosiaalipalveluihin liittyvät asiat Vanhus- ja hoitopalveluihin liittyvät asiat
01/2015	Talouspäällikkö Paavo Posti Vanhus- ja hoitopalvelujohtaja Riitta West	Sosiaali- ja terveystoimeen liittyvät asiat (Sote-uudistus, talous)
02/2015	Elinkeinojohtaja Heikki Mäkilä Elinkeinotoimikunnan puheenjohtaja Aimo Bondén	Elinkeinotoimeen liittyvät asiat
03/2015	Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Raili Hildén Kaupunginkamreeri Reijo Louko	Elinkeinotoimeen liittyvät asiat Tilinpäätös 2014
04/2015	Sisäinen tarkastaja Sanna Salminen	Sisäisen tarkastuksen raportti 2014 ja sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma 2015
05/2015	Henkilöstöjohtaja Pirjo Manninen	Henkilöstökertomus 2014

EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUKSIEN KESKEISTEN ASIOIDEN JÄLKISEURANTA

ARVIOINTIKERTOMUKSEN 2013 ARVIO	TOIMENPITEET	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO / SUOSITUKSET
Tarkastuslautakunta pyysi tulosalueita raportoimaan asiakaskyselyjen suorittamisesta, tuloksista ja toimenpiteistä 30.9.2014 mennessä.	Asiakastyytyväisyyskyselyjä on toteutettu, mutta niistä ei ole raportoitu tarkastuslautakunnalle.	Tulokset ja kehittämistoimenpiteet tulee raportoida ao. lautakunnille ja myös kuntalaisille.
Investointitarpeet kumuloituvat tuleville vuosille, jolloin lainanotto-tarve tulee kasvamaan. Investointiesitysten valmistelutyön tulee olla laadukkaampaa.	Tilanne ei ole muuttunut. Vaihtoehtoesityksiä päättäjille ei ole ollut riittävästi.	Investointiesitykset tulee valmistella ja esitellä päätettäväksi koko nelivuotis-taloussuunnitelukautta sitovina. Talousarviossa tulee keskittyä investointien pitkän tähtäimen suunnitteluun.
Kaupunginhallituksen alaisuuteen perustettu elinkeinotoimikunta toimi 2013-2014. Toiminta arvioidaan vuoden 2014 arviointikertomuksessa.	Elinkeinotoimikunta on luonut polkua elinkeinotoiminnan haltuun ottamiseksi, mutta elinkeinostrategian integroiminen kaupungin strategiaan jäi tekemättä. Vuoden aikana elinkeinotoimeen on palkattu elinkeinojohtaja.	Tarkastuslautakunta suosittelee elinkeinojohtajaa raportoimaan säännöllisesti toimenpiteistä, tuloksista ja uuden organisaatorakenteen toimivuudesta kaupunginhallitukselle.
Kaupungin tulee tehostaa toimia pitkäaikaistyöttömien lyhyihinkin työllistämisiin kaupungin omien hallintokuntien aktiivisuudella.	Organisaatioon on rekrytoitu työllisyyskoordinaattori, jonka tehtävänä on koordinoida tulosalueiden välistä yhteistyötä pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi.	Henkilöstöpalvelut raportoivat keskitetyn ohjauksen tuloksista tarkastuslautakunnalle 30.9.2015 mennessä.

VUODEN 2014 ARVIOINTI

STRATEGIA v. 2020 (kv 26.8.2013 §94)

Kaiken toiminnan tulee pohjata 26.8.2013 hyväksytyyn Heinolan kaupungin strategiaan. Visioon on kirjattu, että Heinola on vetovoimainen ja yritysystävällinen hyvien palveluiden persoonallinen seutukaupunki. Kaupungin toimintaa ohjaaviksi arvoiksi on määritelty yhteisöllisyys, rohkeus, avoimuus, tuloksellisuus ja välittäminen. Kaupunkistrategian toiminta-ajatuksena on; itsenäinen kaupunki toimii sitoutuneesti välittäen asukkaistaan sekä yhteistyösuhteistaan. Strategisina tavoitteina ovat toimivat palveluketjut koko kaupungissa, tehokas asioiden valmisteluprosessi, aktiivinen ja suunnitelmallinen viestinä ja monipuolinen markkinointi, toimiva seutuyhteistyö sekä talouden tasapaino ja resurssien tehokas hyödyntäminen.

Organisaation strategiatyöskentely on saatettu uudelleen käyntiin, mikä on erittäin hyvä asia. Kaupungin aikaisempi voimassa ollut strategia ja strateginen johtaminen jäivät pahasti taka-alalle huonosta johtamisesta ja avainresurssien puutteesta johtuen.

Talousarvion tavoiteasetanta

Vuoden 2014 talousarviokirjassa sitovia tavoitteita on asetettu yhteensä 44 (2013: 41). Tarkastuslautakunta on jo monesti aiemmin kiinnittänyt huomiota sitovien tavoitteiden runsaaseen lukumäärään. Erityisen paljon sitovia tavoitteita oli sivistystoimessa (17 kpl). Sitovien tavoitteiden runsaaseen lukumäärään tulee edelleen kiinnittää huomiota ja keskittyä tavoiteasetannassa toimintaa ohjaaviin ja parantaviin tavoitteisiin.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu valtuustolle osavuositarkastusten yhteydessä sekä lopullisesti tilinpäätöksessä.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilinpäätöksen tulos on 4,5 M€ ylijäämäinen ja kumulatiivinen ylijäämä nousi 17,8 M€:oon. Talouden kehitys menneellä tilikaudella oli arvioitua parempi. Kertynyt ylijäämä toimii kaupungin talouden puskurina, jolla viitataan kaupungin talouden kykyyn kestää alijäämäisiä vuosia. Kertyneen ylijäämän varaan ei kuitenkaan voida pitkälti laskelmoida, vaan tuleviin talouden haasteisiin tuleekin vastata muilla keinoin.

Tilinpäätöstä voidaan luonnehtia jälleen kerran tasapainoiseksi. Positiivisen tuloksen muodostumiseen vaikuttivat toimintakulujen alittuminen sekä rahoitustuottoihin sisältyvän energiarahaston arvioitua parempi nettotuotto. Toimintakulujen alitus näkyy erityisesti henkilöstökulujen alituksena. Kokonaisuudessaan ulkoiset toimintatulot kasvoivat 3,7 % ja toimintamenot puolestaan 1,7 %. Toimintakate kasvoi 1,3 % (1,3M€). Toimintamenojen kasvu oli maltillinen. Tilikauden tulosta arvioitaessa on otettava huomioon, että rahastojen merkitys tilikauden tuloksen muodostuksessa oli hyvin merkittävä.

Energiarahasto

Energiarahastoa voidaan pitää kaupungin talouden tukijalkana. Energiarahaston alkupääoma 15,1 M€ on kasvanut 67,8 M€:oon (kirjanpitoarvo). Rahaston käytön tarve on korvattu nostamalla ulkopuolista lainaa, joka sen hetkisten korkojen mukaan on ollut kaupungille edullisempi vaihtoehto.

Energiarahaston alkuperäisen sijoitussäännön mukaan sijoitetun pääoman tuottotavoite oli 6 %. Tilinpäätöksessä mainitaan, että rahaston sijoitusten keskimääräinen tuotto on ollut 5,3 % koko rahaston olemassaolon ajalta, eli tuottotavoite ei ole täysin toteutunut. Tuottoon voitaneen kuitenkin olla tyytyväisiä. Talousarviossa tuottoja oli budjetoitu huomattavasti vähemmän kuin mitä ne toteutuivat, tulojen ylitys tältä osin olikin 1,1 M€ enemmän.

Lainakanta

Lainakanta oli 45,5 M€ ja asukasta kohden lainaa oli vuoden lopussa 2.308 euroa (2014; 2.391). Lainamäärä on noin 300 euroa alle koko maan kuntien keskiarvon. Lainakannan kasvattamiseen tuleekin kiinnittää huomiota ja hakea säästöjä käyttötaloudesta.

TULOSALUEIDEN JA TOIMIELIMIEN SITOVAT TAVOITTEET, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA MUUT HAVAINNOT

Kaupunginhallituksen 3.6.2013 § 279 hyväksymissä vuoden 2014 talousarvion ja vuosien 2014-2017 taloussuunnitelman laadintaohjeissa todetaan, että jokaiselle määrärahatasona käytettävälle käyttötalouden tehtävälle tulee määritellä vähintään yksi valtuustotasolla sitova tavoite. Tavoitteen tulee mahdollisuuksien mukaan kuvata tai mitata kyseessä olevaa toimintaa tai sen kehittymistä sekä liittyä organisaation toimintastrategian toteuttamiseen. Tavoitteen tulee olla selvästi todennettava tai mitattava sekä samalla haasteellinen ja saavutettavissa käytössä olevilla resursseilla.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota sitovien tavoitteiden runsaaseen määrään jo aiempien vuosien arviointikertomuksissaan. Mikäli talousarvio todella rakentuisi niin, että jokaiselle sitovalle tasolle asetettaisiin vain yksi sitova tavoite, muodostuisi sitovia tavoitteita silti vielä 30 kpl. Vuoden 2014 talousarviossa sitovia tavoitteita on asetettu yhteensä 44 kpl. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota vain osaan sitovista tavoitteista ja antaa niiden osalta oman arvion.

Sitovien tavoitteiden asettamisen ohjeistus perustuu voimassa olevaan Heinolan kaupungin hallintosääntöön, jonka mukaan kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle, sen tehtäville ja päättämilleen osatehtäville sitovat toimintatavoitteet, määrärahat ja tuloarviot tai nettositovat määrärahat.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta laaditaan valtuustolle neljännesvuosittain osavuosikatsaus. Osavuosikatsaus on laaja informaatiopaketti, josta selviää, miten taloudellisiin ja toiminnallisiin tavoitteisiin ollaan pääsemässä. Osavuosikatsausta käsitellään tarkemmin lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa. Valtuuston kokouksessa osavuosikatsaus on harvemmin herättänyt keskustelua.

Jotta osavuosikatsaus toimisi todellisena ohjauksen välineenä, tulee tavoitteiden asettamiseen kiinnittää huomiota. Valtuustotasolla seurattavien tavoitteiden tulee olla tulosalueittain riittävän haastavia, kaupungin strategia toteutumisen kannalta merkittäviä ja niiden lukumäärän tulee merkittävästi pienetä.

Julkisen hallinnon rakenteiden uudistumisesta on kirjoitettu valtakunnallisesti paljon. Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Timo Kietäväisen mukaan sektorikohtaisia hallinnon uudistusselvityksiä ja erilaisia kuntaselvityksiä on tehty paljon, mutta ne eivät ole juurikaan onnistuneet, koska laajempi yksimielisyys kokonaiskuvasta on puuttunut. Heinolan kaupungin palveluiden edelleen kehittäminen ja ennen kaikkea säilyttäminen itsenäisenä vaatiikin entistä enemmän panostamista kuntalaista mahdollisimman hyvin palvelemaan kokonaisuutena. Tarkastuslautakunta on havainnut monesti kuulemisten yhteydessä tulosalueiden yhteistyökyvyttömyyttä, joka vaikeuttaa palvelutuotantoa. Todeta täytyy, että myös hyvää yhteistyötä on paljon ja niiden tulokset näkyvätkin kuntalaiselle yhtenäisenä palveluna ilman tulosaluerajoja.

Heinolassa tulee pohtia mahdollistaako nykyinen organisaatorakenne joustavat palvelut kuntalaiselle vai ohjaako se enemmän hitaaseen ja byrokraattiseen palvelutuotantoon ja on samalla myös omiaan sekoittamaan virkahenkilöiden ja luottamushenkilöiden roolit. Toimivat julkiset palvelut ovat kokonaisuudessaan yksi Heinolan menestystekijä muuttovirran käännyttämisessä positiiviseksi.

Suositus: Sitovien tavoitteiden lukumäärää tulee vähentää.

Suositus: Kaupungin kokonaisvaltainen organisaation ja hallinnon rakenteiden tarkastelu ja uudistaminen mahdollisimman joustavien palvelujen mahdollistamiseksi tulee käynnistää. Organisaation rakenteen tarkastelussa tulee huomioida myös luottamushenkilöjärjestelmän terävöittäminen.

Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2014 pidettiin EU-parlamenttivaalit.

Tarkastuslautakunta

Sitovia tavoitteita 2, joista molemmat toteutuivat.

KONSERNIHALLINTO

Kaupunginhallitus

Hallintotoimi

Sitovat tavoitteet:

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Yhteensä
2	3		5

Toteutumatta jäivät:

Sairauspoissaolot vähenevät 10 %

- Vuonna 2013 sairauspoissalomäärä oli keskimäärin 12,6 pv/hlö, kun taas vuonna 2014 sairauspoissaoloja kertyi keskimäärin 12,8 pv/hlö

Asukasluku on yli 20 000

- Asukasluku oli 31.12.2014 tilanteessa 19 712.

Työpaikkojen määrä kasvaa

- Työpaikkojen nettomäärän seuraaminen yhden vuoden aikajänteellä ei käytettävissä olevin keinoin ollut mahdollista

Tarkastuslautakunnan arvio

Konsernihallinnossa henkilöstökulujen toteutumisaste talousarvioon nähden oli 81 %. Verrattaessa toteumaa vuoden takaiseen on säästöä syntynyt n. 3 %. Konsernihallinnon henkilöstömäärä tasaantui vuoden 2014 aikana. Kaupunginvaltuuston jo vuoden 2013 puolella valitsema uusi kaupunginjohtaja Jussi Teittinen aloitti työskentelynsä maaliskuussa. Lisäksi henkilöstöjohtajan virka täytettiin elokuussa, työllisyysasioiden hoitoon haettiin potkua palkkaamalla työllisyyskoordinaattori ja markkinointiin palkkaamalla viestintä- ja markkinointisihteeri. Lisäksi marraskuussa organisaatioon valittiin elinkeinojohtaja. Konsernihallinto sai siis vuoden 2014 aikana runsaasti täydennystä riveihinsä, jotta se pystyy vastaamaan organisaation tarpeisiin entistä paremmin.

Resurssivajaus näkyi edelleen kuitenkin lakipalveluissa. Lakimiehen virkaan ei ollut onnistuttu rekrytoimaan henkilöä, jonka asiantuntemus olisi riittävä asetettuihin vaatimuksiin nähden. Tämä näkyy myöskin henkilöstökulujen alituksena. Vastaavasti tulosalueet ovat turvautuneet lakiasiantuntemuksessa hallinto- ja kehitysjohtajaan sekä ulkopuolelta ostettuihin asiantuntijapalveluun. Kokonaisuudessaan palveluiden ostot konsernihallinnossa nousivat n. 15% edelliseen vuoteen nähden, mutta pysyivät kuitenkin talousarviossa.

Suositus: Uusrekrytointien seuranta ja henkilöstöresurssien sopeuttaminen (eläköitymisboomin hallinta) tulee vastuuttaa henkilöstöjohtajalle.

Elinkeinoimikunta

Tarkastuslautakunta totesi vuoden 2013 arviointikertomuksessa arvioivansa elinkeinotoimen onnistumista tarkemmin 2014 arviointikertomuksessa. Samalla todettiin, että elinkeinoimikunnan odotetaan seuraavan systemaattisesti meneillään olevia hankkeita ja raportoimaan niistä kaupunginhallitukselle. Huomiota pyydettiin kiinnittämään asianmukaisesti loppuraportteihin, joista selviää hankkeissa saavutetut tulokset.

Perustaessaan elinkeinoimikuntaa kaupunginhallitus määrittä sille myös tehtävät. Keskeisimmät tehtäväkokonaisuudet olivat;

- valmistella yritysten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa Heinolan elinkeinopolitiikan kehittämishankkeita ja muita elinkeinopolitiikan toimenpiteitä
- antaa kaupunginhallitukselle lausuntonsa ja tehdä esityksen markkinointi-, matkailu- ja elinkeinotoimen määrärahojen käytöstä sekä ehdotukset toimenpiteistä
- valmistella elinkeinostrategian ja konkreettiset tavoitteet kesäkuun 2013 valtuuston kokoukseen
- toimia rakennemuutoshankkeiden ohjausryhmänä

Lisäksi kaupunginhallitus edellytti, että elinkeinoimikunta raportoi tavoitteidensa toteutumisesta kaupunginhallitukselle 3 kuukauden välein.

Elinkeinostrategia

Toimikunnan tehtäväksi annettua elinkeinostrategian valmistelua ei ole viety päätöksentekoon saakka. Elinkeinostrategian valmistelussa käytettiin ulkopuolista ostopalvelua samanaikaisesti kaupungin strategian valmistelun kanssa. Kahden irrallisen strategian yhteensovittaminen jäi kuitenkin tekemättä.

Toimintakautensa aikana elinkeinoimikunta on raportoinut kaupunginhallitusta ainoastaan yhden kerran, raportointi on annettu kaupunginhallituksen kokouksessa 7.10.2013. Tarkastuslautakunta on kuullut elinkeinoimikunnan johtajaa 02/2015 ja kaupunginhallituksen puheenjohtajaa 03/2015 elinkeinoimikunnan toimikauden saavutuksesta. Kaupunginhallitus jätti oman seurantavastuunsa tekemättä, koska ei edellyttänyt elinkeinoimikunnalta raportointia. Elinkeinoimikunta ei puolestaan oma-aloitteisesti raportoinut toimintansa etenemisestä kaupunginhallitukselle.

Kaupungissa on toteutettu useita projekteja ja hankkeita, joiden tavoitteena on ollut saada uutta yritystoimintaa ja työpaikkoja rakennemuutoksen koettelemaan Heinolaan. Hankkeita on ollut paljon, mutta näkyviä tuloksia on vähän.

Hankkeiden hakemisessa tulee käyttää entistä tarkempaa harkintaa. Hankeosaaminen kaupungissa on sirpaleista ja usein osaaminen lähtee talosta hankkeen loputtua. Hankkeiden hallinnoinnissa on erityisen tärkeää rahoituspäätöksen huomioon ottaminen. Hankeosaamista tulee vahvistaa kaupunkiorganisaatiossa.

Suositus: Hankehallinnoinnin osaaminen organisaatiossa tulee varmistaa ja harkita sen sijoituspaikkaa.

Seuranta- ja ohjausjärjestelmät

Uuden kaupunginjohtajan aikana on kaupungin seuranta- ja ohjausjärjestelmiä sekä riskianalyysijä ryhdytty kehittämään systemaattisesti. Tehokkaamman johtamisjärjestelmän ja uusien toimintatapojen käyttöönotto on äärimmäisen hyvä ja tärkeä asia Heinolan kaupungin toiminnan kehittämiseksi.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sitovat tavoitteet:

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Yhteensä
4		1	5

Osittain toteutuivat:

Vanhuspalvelujen palvelurakenne lähenee Sosiaali- ja terveysministeriön suositusta; mittarina palvelurakenteen %-osuudet

- *Tavoite toteutui 24 h hoivan osalta ja kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osalta. Omaishoidon tukea sai 3,4 % 75 vuotta täyttäneiden osalta (suositus 5-6%). Nousua oli vuodesta 2013 0,1 %. Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 8,4 % 75 vuotta täyttäneistä (suositus 14%). Tilanne oli sama vuonna 2013. Tavoitetila; Kotona asuu 91-92 % säännöllisen kotihoidon piirissä 13-14%, omaishoidon tukea saa 5-6%, tehostetussa palveluasumisessa 5-6 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa 3 %.*

Tarkastuslautakunnan arvio

Lastensuojelu

Lasten suojelun osalta sitovana tavoitteena oli, että lastensuojelusuunnitelma ja lastensuojelun lyhyen aikavälin toimenpideohjelma toteutuvat; kodin ulkopuolelle sijoitettujen alle 18-vuotiaiden lasten määrä vähenee ja on enintään 2 prosenttia 0-17 –vuotiaiden määrästä.

Tilinpäätöksen tietojen mukaan kodin ulkopuolelle sijoitettuja alle 18-vuotiaiden lasten osuus ikäluokasta on vuonna 2014 ollut 1,9 %, kun se vuonna 2013 oli 2,1 % ja vuonna 2012 puolestaan 2,3 %. Tavoite arvioidaan tältä osin toteutuneeksi. Myös huostaanottojen lukumäärä on vähentynyt. Vuonna 2014 huostaanottoja oli yhteensä 59, vuonna 2013 yhteensä 64 ja vuonna 2012 yhteensä 63. Myös määrällisesti huostaanotot näytettäisiin saaneen hallittuun laskuun ennalta ehkäisevien toimenpiteiden myötä (lisäresursointi perheohjaajat ja –työntekijät).

Tarkasteltaessa tilannetta taloudellisesta näkökulmasta on ennalta ehkäisevän työn vaikutus nähtävissä kokonaiskustannusten alenemisena (v. 2013 yht. 6,7M€, v. 2014 yht. 6,5M€). Menot ovat kasvaneet henkilöstökulujen osalta, mutta vastaavasti säästöä on onnistuttu samaan asiakaspalvelujen ostoissa. Asiakaspalvelujen ostot ovat suoraan rinnastettavissa sijoitusten määrään. Tarkastuslautakunta pitää tätä erityisen myönteisenä kehityksenä. Haasteen haltuun ottamisessa näytettäisiin olevan onnistuttu ja samaa ansiokasta työtä tulee jatkaa päämäärätietoisesti.

Haasteita ja painetta huostaanottojen määrään tuovat nopeat ”piikit”. Nuorten huumeiden käytön lisääntyminen näyttää kasvaneen Heinolassa huolestuttavasti. Ongelma on vakavasti otettava ja ennaltaehkäisevän työn merkitystä ei voi vähätellä. Haasteeseen vastaamisessa tulosalueiden tiiviillä yhteistyöllä on erittäin tärkeä rooli. Aiemmin on viitattu myös talouden asettamiin haasteisiin, jotka eivät kuitenkaan yksistään saa vaikuttaa huostaanottojen perusteisiin. Jokainen tapaus tulee käsitellä harkitusti ammattitaitoa käyttäen sekä lapsen ja nuoren parasta ajatellen.

Suositus: Tulosalueiden yhteistyötä ennaltaehkäisevässä työssä tulee lisätä.

Sote-uudistus

Valtakunnallista Sote-uudistusta valmisteltiin vuoden aikana näkyvästi. Suunnitteluun käytettiin runsaasti aikaa; Heinolassakin satoja työtunteja. Valtakunnallisesti päätös siirtyi uudelle eduskunnalle, mutta valmistelutyötä on kuitenkin jatkettu. Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevien rakennusten huono kunto huolestuttaa. Se vaikuttaa negatiivisesti palveluiden tuottamiseen ja voi heikentää Heinolan mahdollisuuksia toimia palvelun tarjoajana, kun Sote-uudistuksen suunnittelu valtakunnallisesti jatkuu ja lopulta toteutuu.

Passiivinen työmarkkinatuki

Passiivisen työmarkkinatuen menot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden reilusti. Vuoden aikana valtuusto myönsi asiaan 0,5 M€ lisämäärärahan. Passiivisen työmarkkinatuen piiriin kuuluvia henkilöitä oli vuoden lopussa yhteensä 318, vuoden takainen tilanne oli 248 ja vuonna 2012 yhteensä 211. Passiivisen työmarkkinatuen piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä lisääntyy huolestuttavasti. Vuonna 2014 ”sakkoja” valtiolle maksettiin yhteensä 1,2 M€. Kasvu vuoteen 2013 muodostui 0,2M€. Tavoitteena on ollut, että tuen piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä ei lisäänty, mutta siihen ei ole päästy, vaan kasvu on jatkunut jo muutaman vuoden ajan. Kaupungin toimenpiteiden vahvistamiseksi vuoden aikana konsernihallintoon palkattiin työllisyyskoordinaattori, jonka tehtävänä on koordinoida pitkäaikaistyöttömien työllistämistä kaupungin töihin. Huomiota täytyy kuitenkin kiinnittää myös siihen, että yksistään kaupunki ei pysty ongelmaa ratkaisemaan, vaan asian hoitoon tarvitaan myös yrittäjien apua. Vuoden 2015 talousarviossa työllistämiseen varatut rahat on siirretty konsernihallinnon talousarvioon, mistä käsin myös toimenpiteiden koordinaatio tapahtuu. Tarkastuslautakunta seuraa keskittämisen tuloksia.

Terveyskeskus

Terveyskeskuksen peruspalvelut ovat hyvällä tasolla ja asiakkaat ovat niihin pääosin tyytyväisiä. Parannettavaa on kuitenkin hallinnollisissa prosesseissa, kuten johtamisessa sekä ajanvarauksen toimivuudessa ja sujuvuudessa asiakkaan näkökulmasta. Henkilökunnan huolellinen perehdytys on osa hyvää johtamista. Perehdytyksen riittävyys tulee varmistaa mm. atk-järjestelmien käyttämisessä. Puutteita on havaittu mm. potilasikäntien tallentamisessa, jotka muodostavat laskutusperusteen.

Suositus: Terveyskeskuksen hallinnollisia prosesseja tulee tehostaa asiakkaan tarpeet huomioiden.

SIVISTYSTOIMI

Sivistyslautakunta

Sitovat tavoitteet

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Yhteensä
10		2	12

Osittain toteutuivat:

Musiikkiopetuksen kuntasopimukset uudistetaan ja lukukausimaksut tarkistetaan

Sivistyslautakunta on hyväksynyt uuden sopimus pohjan 26.3.2014 kokouksessaan. Kuntasopimukset on uudistettu Sysmän ja Iitin kuntien kanssa. Lukukausimaksuja ei ole tarkistettu.

Kirjastossa otetaan käyttöön uusi toimintakonsepti; asiakaspalvelupisteet yhdistetään ja kokoelmien sijoittelua uudistetaan

- *Kokoelmasiirrot kaikissa kerroksissa toteutuivat, mutta asiakaspalvelupisteitä ei enää ehditty yhdistää. Työ tehdään 2015 keväällä. Asiakaspalaute uusista kokoelmajärjestelystä on ollut myönteistä.*

Tarkastuslautakunnan arvio:

Sitovat tavoitteet sivistystoimen osalta pystyttiin pääosin toteuttamaan. Huomio kiinnittyi kuitenkin sitovien tavoitteiden runsaaseen määrään (17). Tavoiteasetannassa tulee tarkkaan harkita ovatko kaikki toiminnan ja strategian kannalta välttämättömiä tavoitteita vai jo perustoimintaa. Taloudellisesti sivistystoimi onnistui kokonaisuudessaan säästämään budjetoiduista henkilöstökuluissa noin 7 % (1,4 M€). Suhteessa vuoden takaisiin lukuihin näyttää kuitenkin siltä, että henkilöstökulut kokonaisuudessaan ovat pysyneet lähes samoina (noin 20M€). Tehtäessä vertailua sitovuustasoittain suurimmat säästöt henkilöstökulujen osalta ovat tulleet varhaiskasvatuksesta, perus- sekä lukiokoulutuksesta. Tilikauden 2013 ja 2014 lukujen vertailun perusteella näyttääkin siltä, että vuoden 2014 talousarviossa henkilöstömenoja oli arvioitu huomattavasti toteumaa enemmän.

Palvelujen ostojen osalta sivistystoimi alitti talousarvion 6 % (0,3 M€). Vertailtaessa toteumaa vuoden takaiseen on säästöä onnistuttu tekemään 0,2 M€. Sitovuustasoittain asiaa tarkasteltuna tulee säästö suuremalti osin peruskoulutuksesta.

Toimenpiteet koulujen sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi näyttävät toimineen ja koulutyöhön on palannut rauha, joskin koulua käydään väliaikaisissa tiloissa Myllyojan sekä Seminaarin koulun osalta. Pidemmän aikavälin suunnitelmien tekemiseksi sivistystoimessa aloitettiin vuoden 2014 aikana laaja palveluverkkoselvitys, jonka tavoitteena on hahmottaa sivistyspalveluiden järjestämisverkosta kokonaisuus, joka valmistuttuaan palvelee heinolalaisia parhaalla mahdollisella tavalla pitkälle tulevaisuuteen. Selvitystä varten on kartoitettu tietoja, kuten asiakasmäärien vaihteluita ja kiinteistötietoja 30 vuoden aikajänteellä. Palveluverkkoselvityksessä ensisijaisina näkökulmina ovat palvelujen järjestämisen toiminnallinen näkökulma ja palvelujen saatavuus. Tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluja tasapuolisesti kaupungin eri alueilla asuville. Selvityksen on tarkoitus valmistua kevään 2015 aikana. Tarkastuslautakunta seuraa palveluverkkoselvityksen etenemistä.

Suositus: Palveluverkkoselvityksen päätösesitysten tulee sisältää pitkän tähtäimen talouslaskelmat päätöksenteon tueksi.

Nuorisotakuu

Vuonna 2013 voimaan astuneen nuorisotakuun mukaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, työkokeilu- opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta. Nuorisotakuun toteutumisen raportin mukaan alle 25-vuotiaiden työttömien määrä Heinolassa on noussut vuoden takaisesta. Vuoden 2013 marraskuussa määrä oli 157, ja 2014 marraskuussa 180.

Panostuksia nuorisotakuun toteutumiseksi on vuoden 2014 aikana tehty; psykologipalvelut ovat käytettävissä sekä ylä-, että alakouluilla ja etsivät nuorisotekijöiden tehtävät on vakinaistettu. Työpajatoimintaa on pystytty lisäämään kahden työ- ja yksilövalmentajan turvin. Koulutuskeskus Salpauksen ja kaupungin yhteisessä Opinpaja ESR-hankkeessa on onnistuttu, jonka myötä se on saanut jatkorahoituksen vuosille 2015-2017. Hanke laajenee käsittämään myös Hartolan ja Sysmän kuntia.

Jotta Heinola onnistuu nuorisotakuun toimeenpanossa, tarvitaan edelleen lisäpanostusta nuorten päihde- ja mielenterveyspalveluihin ja työpajapalveluiden turvaamiseen. Jo aiemmin sosiaali- ja terveystoimen kohdassa esiin nostettu nuorten huumeiden käytön lisääntyminen näyttäytyy nuorten kanssa työskentelevien arjessa useimmin kuin ennen. Ongelma on vakavasti otettava ja ennaltaehkäisevä valistustyö sekä kaikki muu tietoisuuden lisääminen kaikenlaisten päihteiden haittavaikutuksista on äärimmäisen tärkeää ja siihen tuleekin panostaa myös tulosalueiden tiiviillä yhteistyöllä.

Yhteistyö Jyränkölän Setlementin ja Koulutuskeskus Salpauksen kanssa on ollut aktiivista ja sen merkitys nuorisotakuun toteuttamiseksi on äärimmäisen tärkeää. Toisen asteen opiskelupaikkojen ja kaupungin oman lukion toiminnan turvaaminen näyttelevät erityisen suurta roolia edesauttamassa nuorisotakuun toteutumista sekä myös paikkakunnan vetovoimaisuudessa.

Suositus: Määrätietoista työtä nuorisotakuun lakisääteisiin velvoitteisiin vastaamiseksi tulee jatkaa. Yhteistyötä eri toimijoiden välillä tulee jatkaa ja vahvistaa entisestään.

Tarkastuslautakunta vieraili tammikuussa Lyseonmäen koululla. Henkilökunta oli motivoitunutta ja selkeästi työtiloihin tyytyväisiä. Käydyissä keskusteluissa esiin nousivat mm. päihteet, jotka koulun arjessa näkyvät entistä enemmän. Muistaa täytyy kuitenkin myös, että valtaosa kaupunkimme nuorista etenee opinnoissaan ja elämässään määrätietoisesti.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Sitovat tavoitteet:

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Yhteensä
5			5

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kesäteatteri onnistui ylittämään tulotavoitteensa, tuloja kertyi 0,7M€. Kesäteatterin vetovoimaisuuden varmistaminen edellyttää panostusta kesäteatterin rakenteiden kunnossapitoon sekä yleisilmeen kohentamiseen.

Museotoimen 50-vuotisjuhlavuoden barokkinäyttely keräsi 6235 kävijää kun vuoden takainen kaikkien näytelyiden yhteen laskettu kävijämäärä oli 5712. Barokkinäyttely keräsi myös runsaasti median huomiota.

Liikuntapalveluissa toiminnan painopisteenä ollut terveystoimintapalvelujen tuottaminen on parantunut yhteistyössä liikuntajärjestöjen ja terveystoimen kanssa.

TEKNINEN TOIMI

Tekninen lautakunta

Sitovat tavoitteet:

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Yhteensä
4	3	5	12

Toteutumatta jäivät:

Vedenjakelussa vuotovedet ja laskuttamaton vesi on alle 15 % pumpatusta vesimäärästä

- Vuotovesien ja laskuttamattoman veden osuus oli 16 %.

Jäteveden viemäroinnissä vuotovesien osuus on alle 50 % jätevedenpuhdistamolle johdetusta jätevesimäärästä

- Vuotovesien osuus oli 50 % jätevedenpuhdistamolle johdetusta jätevesimäärästä

Osittain toteutuivat:

Asemakaavoitetaan uusia omakotitontteja vähintään 30 kpl

- *Tavoite ei ole toteutunut, kun mitataan tavoitetta hyväksytyjen asemakaavojen mukaan. Ehdotusvaiheeseen on suunniteltu suurehko noin 100 tonttia käsittävä Sinitaipaleen (etelä) asemakaavan muutos.*

Heikkimäen teollisuus/työpaikka-alueen asemakaava valmistuu

- *Kaavoituksen tarkentamiseksi on laadittu katu- ja aluetekniikan sekä vesihuollon yleissuunnitelma ja liikenneselvitys. Näiden selvitysten pohjalta jatketaan kaavoitustyötä.*

Siirrytään yleiseurooppalaiseen EUREF-koordinaatistojärjestelmään

- Tasomuunnos on tehty, korkeusmuunnos tehdään 2015.

Tavoitteena on toiminnan järjestäminen siten, että käyttökustannusten nousu ei ylitä yleistä kiinteistöjen ylläpidon kustannusnousua

- Tilastokeskuksen julkaisema kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksin nousu oli 1,4%. Hoitokulujen nousun vertailu tilastoon päättyneeltä vuodelta on poikkeuksellisen hankalaa, sillä budjetin käyttömeneihin on tullut vuoden aikana korotuksia 716.030 €. Hoitokulut ovat edellisestä vuodesta nousseet kuitenkin vain 374.342 €, niin on oletettavaa, että kustannusten nousu on ollut lähellä indeksin nousua.

Työmäärämitoitusta tehdään ruokapalveluissa kahden tuotantokeittiön ja neljän palvelukeittiön osalta. Koulujen ja päiväkotien perussiivoustehtävät mitoitetaan. Siivoustyön asiakkaiden kanssa käydään sisäiset palvelusopimusneuvottelut.

- Ruokapalvelujen sekä perussiivoustehtävien työmäärämitoitustyö on tehty. Mitoituksen ja toiminnan uudelleen järjestelyjen myötä toimintaa on tehostettu. Palvelusopimukset ovat tulosaluejohtajien arvioitavana, eivät ole vielä käytössä.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Taloudellisesti tekninen toimi alitti tulot, mutta niin myös menot. Henkilöstökustannusten toteutuma oli kokonaisuudessaan 93 % (10,5M€) talousarviosta. Verrattaessa toteumaa vuoden takaiseen, ovat henkilöstökulut pienentyneet, tähän vaikuttaa mm. lintutarhan siirtyminen sivistystoimeen. Suurin säästö talousarvioon verrattuna on saatu ruoka- ja siivouspalveluissa.

Palveluiden ostot ovat nousseet edellisestä vuodesta 0,7M€ ja toteuma ylitti myös hieman vuoden 2014 talousarvion, ollen 8,4M€. Palveluiden ostojen reilu nousu selittyy osin koulujen väistötilojen vuokraamisesta.

Teknisen toimen sitovat tavoitteet toistuvat samoina usean vuoden ajan. Normaalialue perustoimintaa ei kuulu esittää sitovina tavoitteina. Sitovat tavoitteet tulee asettaa strategian pohjalta suunniteltuihin kehittämissuunnitelmiin.

Vuotovesien määrä ja laskuttamattoman veden osuus on hieman kasvanut. Vuoden aikana on tehty vuotovesien vähentämisinvestointien kohdistamiseksi viemäreiden kuvauksia. Toimenpiteet putkiston kunnossapidon varmentamiseksi tulee hoitaa ensi tilassa.

Suositus: Vanhimpien vesihuoltoverkoston osien korjaamista tulee vauhdittaa.

Vuoden aikana myytiin 7 omakotitonttia. Omakotitonttien myynti on ollut hiljaista ja oikeanlaisen kaavoitustarpeen selvittämiseksi tuleekin seurata ja näin kerätä tietoa, mikä on oikeanlainen tonttien kaavoitustarve. Tarkastuslautakunta on tuonut ilmi huolensa kaupungin heikosta teollisuustonttitarjonnasta. Valmistuessaan ns. Heikkimäen alue helpottaa osaltaan nykyistä tilannetta.

Rakennukset ja isännöinti –tehtävän sitovan tavoitteen toteutuminen jää epäselväksi. Kustannusten vertailua edelliseen vuoteen vaikeuttaa käyttömeneihin saadut lisämäärärahat, jotka johtuvat koulujen väistötilojen vuokraamisesta.

Ruoka- ja siivouspalveluiden sitova tavoite on toteutunut työmäärämitoitusten osalta, palvelusopimusneuvottelut ovat jääneet vielä vuoden aikana pitämättä, mutta sopimukset on toimitettu tulosaluejohtajien arvioitaviksi. Palvelusopimusten avulla määritetään tuloalueiden (sisäiset asiakkaat), vuoden aikana ostettavien palveluiden määrä. Jotta palvelusopimus tuo tehokkuutta, täytyy palvelun tuottajan pystyä mukauttamaan tuotantokoneistoaan myytyjen palvelujen määrään. Palvelusopimuksella sitoudutaan myös jo budjettitekniisesti suuntaa antavaan euromäärään. Palvelusopimusneuvotteluiden ajankohta tuleekin suunnitella niin, että se on talousarvion laatimista tukevaa. Tarkastuslautakunta seuraa palvelusopimusten käyttöönoton tuloksia.

Suositus: Ruoka- ja siivouspalvelujen tulee suorittaa vertailuja muiden kuntien kanssa aterioiden ja siivouspalveluiden hintojen osalta.

Teknisen toimen ja kiinteistöjen käyttäjien välisen viestinnän tärkeyttä ei voida olla korostamatta liikaa. Toimiva ja aktiivinen viestintä mahdollistaa kiinteistöjen kunnossapitotarpeisiin puuttumisen mahdollisimman ajoissa. Pienetkin korjaustarpeet tulee saattaa asianmukaisesti oikean tahon tietoon, jotta korjaamattomat ongelmat eivät pahene ajan myötä.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Yhteensä
3			3

Rakennuslupien käsittelyaika on keskimäärin ollut noin 3 viikkoa kolmen viimeisen tilinpäätöksen mukaan (2012-2014). Rakentamisen lupamäärät pysyivät edellisen vuoden tasolla. Tulot alittuivat hieman, johtuen rakentamisen hiljentyemisestä. Rakennusvalvonnasta aiheutuneet kulut on kuitenkin pystytty kattamaan 77,5 %:sti (asetettu tavoite 75%).

INVESTOINNIT

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarviossa investointeihin varattu määräraha oli kokonaisuudessaan 5,8 M€ sisältäen vuoden aikana tehdyt talousarvion muutokset. Käytetty määräraha vuoden lopussa oli yhteensä 4,1 M€, käyttämättä siis jäi 1,7 M€ eli 29 % määrärahasta. Tulot puolestaan alittuivat 60 %:lla ollen 0,3 M€. Alitus selittyy mm. Hopeasillan toteutumattomalla investointiavustuksella.

Vuoden aikana saatiin myytyä muutamia tontteja, joista investointiosaan tuloja kertyi 0,029 M€, budjetoidun 0,4 M€:N sijaan. Kiinteistöjen myynnissä ei vuoden aikana onnistuttu. Myyntituloja kertyi lähinnä tonttien myynnistä. Suurimmat investoinnit vuoden aikana tehtiin kaupungin katuihin, joiden kunnostus-, rakentamis- ja valaistustöihin käytettiin yhteensä 1,3 M€. Vanhainkoti Hopeasillan rakentaminen on edelleen aloittamatta. Myös uimahallin remontin alkaminen siirtyi seuraavalle vuodelle.

Skenaario investointien kasaantumisesta näyttäisi olevan toteutumassa, kun esim. Hopeasilta ja Myllyojan koulu odottavat edelleen rakentamisen aloittamista. Jonossa seuraavat myös monet muut kysymysmerkit, joihin palveluverkkoselvitys toivottavasti tuo järkevän ja pitkälle kestävä vastauksen. Investointien toteutuksen kasaantuminen aiheuttaa merkittävän riskin kaupungin keskivahvan talouden heikentymiseksi. Huolelliset kustannuslaskelmat ja jatkuvasti päivitettävät ja seurattavat pitkäntähtäimen investointisuunnitelmat luovat pohjaa suunnitelmalliselle ja hallitulle investointivauhdille vuosittain. Investointien summaantumiseen on osaltaan vaikuttanut myös Heinolan valituserkkä ilmapiiri.

Suositus: Investointihankkeiden etukäteissuunnittelua tulee vahvistaa mm. tulosalueiden yhteistyötä lisäämällä.

Investointien toteutumisen seurannan tehostaminen mahdollistaa nopean reagoinnin mahdollisiin viivästyksiin ja vapauttaa rahan käyttämisen toiseen kohteeseen. Rakennusten peruskorjaukset tulee suunnitella ja toteuttaa ajoissa.

Suositus: Investointien toteuman seurannan tulee olla ajantasaista, ennakoivaa ja näkyvää ja se tulee raportoida osavuosikatsauksissa.

Ajoväylien päällystys ajoittuu kesäaikaan. Tietoisuus katujen avaamis- ja korjaussuunnitelmista lisää avoimuutta elinkeinoelämän ja kaupungin välillä. Etukäteistieto voi olla ratkaisevan tärkeä monelle yrittäjälle.

Suositus: Katujen korjaus- ja avausuunnitelmien aikataulut tulee olla julkisesti nähtävillä, esim. kaupungin www-sivuilla.

KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA TALouden TASAPAINOTUKSEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kuntakonsernin muodostavat kaupunki ja sen välittömästi tai välillisesti omistamat yhteisöt sekä sellaiset yhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Konserniohjaus tapahtuu kaupunginhallituksen kautta.

Vuoden 2014 talousarviossa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ei ole asetettu tavoitteita. Tämä on johtunut vuonna 2012-2013 vallinneesta johtajuuskriisistä. Myöskään vuoden 2014 osavuositarkastuksissa ei ole mainintaa määräysvallassa olevista yhteisöistä vaikkakin kaupungin konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisö raportoi toiminnastaan kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain. Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden seuraamista ei voi väheksyä. Yhtiöt ovat raportoineet toiminnastaan konserniohjeen mukaisesti, mutta analysointia tilanteista ei näy valtuustolle tehtävissä osavuositarkastuksissa. Jotta tarkastuslautakunta voi vakuuttua osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen perusteella siitä, että tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden seuranta on ollut säännöllistä, tulee seurannasta olla maininnat osavuositarkastuksissa.

Suositus: Tytäryhteisöjen talouden ja toiminnan seuraaminen tulee olla säännöllistä ja näkyvää.

Talouden tasapainotuksen toteutuminen

Heinolan kaupungin vuoden 2014 tilinpäätöksen ylijäämä oli poistoeron vähennyksien jälkeen 4,5 M€. Taaseessa ei ole alijäämää. Tarkastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN MUISTOKIRJOITUS TIMO IHAMÄELLE

Heinolan kunnalliselämässä Timo Ihamäki vaikutti yli 40 vuoden ajan. Valtuuston puheenjohtajana Timo oli 28 vuotta, hallituksen pj. 4 vuotta ja tarkastuslautakunnan pj. 2 vuotta.

Heinolaan hän tuli sisätautiosaston ylilääkäriksi 1965, ja toimi myös lääninlääkärinä. Timo oli aktiivisesti mukana Suomen Osteoporoosiliiton ja Sydänliiton toiminnassa, niin jäsenenä kuin myös varapuheenjohtajana.

Kansanedustajana Timo Ihamäki toimi 14 vuotta. Timolla oli jäsenyys useassa valiokunnassa, ja hän osallistui myös kansainväliseen toimintaan muun muassa Pohjoismaiden Neuvostossa. Kansanedustajana hän vaikutti vahvasti moottoritien tuloon Heinolaan. Timo oli Heinolan itsenäisyyden voimakas kannattaja. Hän arvosti omaa terveyskeskustamme, ja tahtoi säilyttää siellä laadukkaat ja monipuoliset palvelut.

Kokemus ja erinomainen neuvottelutaito olivat Timon vahvuuksia. Hän arvosti yhteistyötä eri ryhmien välillä, kotikaupunkimme asioiden hoidossa. Hän oli luotettava ja rehellinen.

Timo Ihamäelle myönnettiin runsaasti ansio- ja kunniamerkkejä, joista merkittävin Suomen Leijonan komentajamerkki. Omassa puolueessaan hän oli voimakas persoona, ja Timon ansiot sekä aikaansaannokset ovat erittäin merkittäviä Heinolan mittakaavassa.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2014 Heinolan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista suosituksista vastaukset tulosalueilta niin, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksessa 30.9.2015 mennessä.

Kaupunginhallitukselta pyydetään kannanotto koko arviointikertomuksen sisältöön tulosalueiden kannanottojen lisäksi.

Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta painottaa, että *aikomisten* ja *pyrkimisten* sijaan vastauksista tulee selvittää, mihin konkreettisiin toimiin tulosalueilla on ryhdytty. Vastaukset tulee laatia tarkastuslautakunnan pohjaväriellä korostettujen suositusten osalta sekä sivulla 6 olevien edellisten vuosien jälkiseurannan arviointien/suosituksien osalta.

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin johtoa ja koko henkilökuntaa sekä tarkastuslautakunnassa vierailleita asiantuntijoita hyvästä yhteistyöstä menneenä vuotena 2014.

Tarkastuslautakunta: Vasemmalta yläriivi; jäsen Hannu Viitanen, puheenjohtaja Pertti Ikonen, varapuheenjohtaja Harri Kerijoki, jäsen Seppo Hokkanen, vasemmalta alarivi; jäsen Liisa Aalto, sihteeri Sanna Salminen, jäsen Virpi Saarenpää ja jäsen Aura Laento.

ALLEKIRJOITUKSET

Tarkastuslautakunta 2013 -2016

Pertti Ikonen **Harri Kerijoki** **Liisa Aalto**
 puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen

Seppo Hokkanen **Aura Laento** **Virpi Saarenpää**
 jäsen jäsen jäsen

Hannu Viitanen
 jäsen